

סיכום למבחן בתנ"ך – 13/12/06

מלכים א' פרק ח':

בפרקים ב' ו-ה' מסופר על התקופה ששלמה מלך. בימיו היה שלום, ביטחון, עושר כלכלי ("אין שטן ואין פגע"). בפרקים ו' ו-ז' מסופר ששלמה בנה את בית המקדש על הר המוריה. בפרק ח' מתוארת העלאת ארון ה' בתהלוכה חגיגת מעיר דוד לבית המקדש, שהיה מקום תפילה ליחיד ולציבור. ניתן לחלק את הפרק ל-3 חלקים:

• **פסוקים 1-11 - העלאת ארון ה' אל המקדש:**

שלמה אוסף את זקני ישראל והמנהיגים בחודש השביעי (תשרי) לעיר ציון (ירושלים). הכוהנים ששירתו בקודש נשאו את ארון ה' ואת כלי המקדש ועלו בתהלוכה לבית המקדש שבהר המוריה בירושלים. בדרכם מעיר דוד הם עושים זבח לה'. הכוהנים לוקחים את ארון הברית אל מקומו – אל קודש הקודשים, המקום הקדוש ביותר בבית המקדש. מקום זה מסמל את נוכחות ה'. כשהוכנס הארון לקודש הקודשים היו בו 2 לוחות אבנים – לוחות הברית, שמסמלים את הקשר ואת הברית שנכרתה בין ה' לעם ישראל. בפס' 10-11 כשהכוהנים יוצאים מתוך הקודש עולה ענן ושוכן על הבית.

1. **שאלה:** מה מסמל הענן בפס' 10-11?

תשובה: בצאת הכוהנים מתוך הקודש עולה ענן ושוכן על הבית. הענן מסמל את הנוכחות האלוהית במקום ומבטא את כוחו של האל ונוכחותו.

2. **שאלה:** מה תפקיד הדמיון הלשוני בין פס' 10-11 ובין תיאור חנוכת המשכן בשמות, מ', 34-35?

תשובה: הדמיון הלשוני מראה שבית המקדש הוא התחליף והיורש של אוהל המשכן. אוהל המשכן היה זמני, אך בית המקדש הוא מקום קבע לכבוד ה'. עד כה כבוד ה' שכן באוהל מועד – ועכשיו הוא יהיה בביתו הקבוע.

3. **שאלה:** מהו הפועל המנחה בפס' 12 ומה משמעותו?

תשובה: בפס' 12 הפועל "א.מ.ר" חוזר פעמיים. בפעם הראשונה המשמעות "שלמה דיבר" ובפעם השנייה המשמעות היא – האל רצה לשכון בבית המקדש.

• **פסוקים 12-21 – ברכת שלמה:**

לדעת חוקרים רבים פסוקים אלו חוברו ע"י עורך ספר מלכים הדוטרנומיסטי - עורך שמצדד באסכולה של ספר דברים – שהיא שה' אינו שוכן פיזי בבית המקדש, אלא רק שמו. לעומת זאת, בדבריו של שלמה ניתן להבין שבית המקדש הוא מקום משכנו של ה' והענן מסמל את נוכחותו הפיזית.

1. **שאלה:** למה שלמה בנה את בית המקדש, ולא דוד?

תשובה: שלמה בנה את בית המקדש ולא דוד כי ידיו של דוד היו מגואלות בדם (פס' 17-19).

2. **שאלה:** באילו 4 בחירות בוחר ה' (ע"פ הקטע)?

תשובה: בקטע ניתן להבחין ב-4 בחירות שבחר ה':

א. הבחירה בירושלים כעיר שבה ייבנה מקדשו (פס' 16)

ב. בחירה בדוד למלך על ישראל (פס' 16)

ג. בחירה בשלמה שיבנה את בית המקדש (פס' 19)

ד. בחירה בעם ישראל כעם הנבחר (פס' 16)

3. **שאלה:** מהי הסתירה בפס' 12-13 ביחס לפס' 16 ואילך, כיצד ניתן לפתור אותה?

תשובה: באמירה בפס' 12-13 יש סתירה פנימית: ה' המופשט והבלתי נתפס, שבאופן סמלי שוכן בערפל מקבל בית לגור בו. בדבריו אלה של שלמה, הוא מציג תפיסת אלוהות מקומית שעל פיה בית המקדש הוא מקום מגורים לה'. בניגוד לכך, בפס' 16 ואילך מוצגת תפיסת אלוהות אוניברסלית.

נוהגים לפתור סתירה זו בטענה שהפסוקים המציגים את האל כאל אוניברסלי הם תוספת מאוחרת בהשפעת האסכולה הדוטרנומיסטית (ברוח ספר דברים) שהציגה תפיסת אלוהות מופשטת – ששם ה' שוכן בבית המקדש ולא הוא עצמו.

4. **שאלה:** את מה מזכיר שלמה בפס' 15-21?

- תשובה:** בפס' אלו מודה שלמה לה' על שבחר באביו להיות מלך על ישראל, הבטיח לו המשכיות זרעו אחריו, ודרש שבנו יבנה את בית המקדש. מדברי שלמה משתמע שלאביו היה חלק חשוב בבניית הבית הזה. כמו כן, שלמה מברך את ה' על הברית שכרת עם אביו בשמואל ב', פרק ז', ומזכיר שמהיום שהוציא ה' לא נקבע מקום למשכן ה'.
5. **שאלה:** מהי המילה המנחה בפס' 21-13 ומה היא מביעה?
תשובה: המילה המנחה בפס' אלו היא "בית" (נזכרת 7 פעמים) והיא מביעה את הרעיון המרכזי בקטע – דוד הביע את רצונו לבנות בית לה', הדבר היה רצוי לה', אך שלמה בנו יבנה את ביתו.
6. **שאלה:** מהי תפיסת האלוהות המודגשת בפס' 21-16 במילה המנחה "שמי"?
תשובה: המילה המנחה "שמי" מדגישה את תפיסת האלוהות האוניברסלית והמופשטת של האל. אמנם שלמה בנה לו בית, אך באמצעות מילה זו חוזר ומדגיש שרק שמו ישכון שם ולא מהותו הפיזית, שכן ה' אל הוא אוניברסלי.

• **פסוקים 22-30 – תפילת שלמה:**

1. **שאלה:** מה השורש המנחה בפס' 25, כמה פעמים הוא מופיע ומהי משמעותו בכל פעם?
תשובה: בפס' 25-23 השורש "ש.מ.ר" הוא שורש מנחה. השורש מופיע 4 פעמים ומשמעותו לקיים התחייבות בברית דו-צדדית. פעמיים השורש מופיע במשמעות שה' מקיים את התחייבותו לעבדיו ולדוד (פס' 24-23), פעם שלישית בפס' 25 הוא מופיע בבקשה שה' יקיים את התחייבותו לדוד בעניין צאצאיו – שהיא התחייבות בתנאי. בפעם הרביעית מופיע השורש בתנאי: אם צאצאיו יקיימו את ההתחייבות לה' וילכו בדרכיו ה' ישמור עליהם ויקיים את בריתו.
2. **שאלה:** איזו תפיסה אלוהית מציג שלמה בפס' 27?
תשובה: שלמה שואל בדבריו שאלה רטורית. הוא שולל כאן את התפיסה האלוהית המקומית שהייתה מקובלת אצל הגויים שהאמינו שכוחו ויכולתו של האל מוגבלים למקום מושבו. בדבריו הוא מדגיש שאמנם בנה לו בית, אך הוא יודע שהשמים לא יכולים להכיל אותו בגלל אינסופיותו והבית נבנה רק כדי להכיל את שמו. בכך שלמה מציג תפיסת אלוהות אוניברסלית.
3. **שאלה:** לפי פס' 30-28 למען מי נבנה המקדש ולאילו צרכים?
תשובה: המקדש נבנה למען האדם כדי ששם יוכל לעבוד את אלוהיו, להתפלל אליו, וכך יוכל להתקרב אליו ולזכות בחסותו. בבית זה תשרה השכינה האלוהית שתטהר את העם ותכוונם לדרך הנכונה. שלמה מיחל שה' ישמע את תפילת עמו ועבדו שיתפלל במקום הזה, וממקום שבתו בשמים הוא ישמע לתפילתם ויסלח להם. בפסוקים הבאים שלמה מציג את המשכן כמקום תפילה לעם, שיפקוד אותו במצבי מצוקה שונים.

מלכים א' פרק י"א:

- בפרקים הקודמים הרבה המחבר לשבח את חוכמתו של שלמה בתחומים שונים. ממלכתו שגשגה מבחינה כלכלית, מדינית, תרבותית, וכו'.
- הפרק עוסק בסוף תקופת ממלכת שלמה, ובניגוד לפרקים הקודמים המחבר מעביר בעיקר ביקורת על שלמה וניתן להבין כי הסיבה לפילוג הממלכה היא גם בגלל חטאי שלמה.
1. **שאלה:** מהן הסיבות לפילוג הממלכה?
תשובה: הסיבות לפילוג הממלכה מתחלקות למס' תחומים:
- א. **תחום דתי-חטאי שלמה (פס' 8-1):** שלמה הולך אחר אלוהים אחרים, הוא נשא נשים נוכריות ולא מנע מהן את מנהגי הפולחן האלילי ואף הקים למען בנות לאלוהיהן.
- ב. **תחום מדיני:** ה' הקים לשלמה שטנים שהיו משועבדים לו – וזה בניגוד לדבריו – "אין שטן ואין פגע".
- ג. **תחום חברתי:** שלמה הטיל מיסים כבדים על כל השבטים, חוץ משבט יהודה ובנימין (שבטו של שלמה) שקיבלו פטור מהמיסים. עשרת השבטים הרגישו מופלים לרעה בגלל עול המיסים הכבד.
2. **שאלה:** איך מפר שלמה את החוק בספר דברים, פרק ז', פס' 4-1?
תשובה: המחבר מדגיש ששלמה עבר על האיסורים בספר דברים פרק ז', פס' 4-1: לא לשאת נשים נוכריות כדי לא להיגרר אחר אלוהיהן.
3. **שאלה:** קרא דברים, י"ב, פס' 1-3, ומלכים א', י"א, פס' 7-8. מהי הביקורת הדו־טרונומיסטית המשתמעת בפס' אלה במלכים בהסתמך על הפס' הנ"ל בדברים?
תשובה: בדברים, ישנה דרישה להשמיד את כל מתקני האלילים כדי לא ללמוד מהם ולא להיחשף לתרבות האלילית של הגויים. כאן, שלמה – במקום להשמיד את כל מתקני

- האלילים כמתבקש מספר דברים בונה מתקני פולחן לאלילים ועל כך יש ביקורת חמורה כלפיו.
4. **שאלה:** מיהם השטנים שקמו לשלמה?
תשובה: לשלמה קמו 2 שטנים – הדד האדומי ורוזן בן אלידע שהיו פליטי מלחמה במלחמה של דוד עם ארם צובא ובני בריתו.
5. **שאלה:** מהו הקושי בפסוקים 14-25?
תשובה: לפי מבנה הפרק ורצף הדברים ניתן להבין ששלמה חטא בזקנתו ולכן שני סיפורי המרידה בו הם עונש על חטאיו ומכך משתמע שהשטנים שקמו לו קמו לו בזקנתו – בסוף ימיו. אבל מפסי' 21 עד 25 ניתן להבין שהמרידות החלו עוד בימי דוד (פס' 24-21) ונמשכו כל ימי שלמה (פס' 22-25).
6. **שאלה:** מהו המעשה הסמלי של אחיה בהמחשת פילוג הממלכה?
תשובה: בדבריו לירבעם, קורע אחיה את בגדיו (השלמה) ל-12 חלקים. קריעה זו מסמלת את קריעת הממלכה אך זה לא יהיה בימי שלמה בגלל ההבטחה לדוד, אלא מיד בנו, רחבעם, וירבעם ישלוט על עשרת השבטים. אחיה נותן לירבעם 10 קרעים כדי לסמל את עשרת השבטים.
7. **שאלה:** לפי נבואת אחיה, מה יהיה תפקידה של ירושלים?
תשובה: ירושלים שבתחומי יהודה נבחרה ע"י ה' כמרכז רוחני דתי לכל שבטי ישראל. לפי פס' 36 – בגלל שכבוד ה' שוכן שם, גם ירבעם מחויב לשמור על המרכזיות הדתית של המקום. למרות זאת, לירבעם ניתנת זכות לבחור את עיר בירתו והיא לא חייבת להיות ירושלים. ואכן, ירבעם בחר את שכם כעיר הבירה של ממלכתו ולאחר מכן את פנואל.
8. **שאלה:** מה משמעות הביטוי "בית נאמן" בפס' 38?
תשובה: משמעות הביטוי "בית נאמן" היא – המילה "בית" מסמלת "בית מלוכה", "שושלת", והמילה "נאמן" במשמעות "נצח", לכן ה' מבטיח לירבעם שושלת מלוכה יציבה ונצחית בתנאי שילך בדרכיו.
9. **שאלה:** מה הקושי בין פס' 30 לבין פס' 32 ומהו הפיתרון?
תשובה: בפס' 30 אחיה קורע את השלמה (בגד) ל-12 קרעים כמספר שבטים ישראל. לירבעם הוא נותן 10 קרעים (=שבטים שעליהם ימלוך) ואומר ששבט אחד יהיה לבנו של שלמה. הקושי אם כן, הוא שבהסבר של אחיה חסר שבט אחד. הפיתרון – שבט בנימין התחבר אל יהודה ולכן מתייחסים אליהם כשבט אחד.
10. **שאלה:** מה העינוי שיתענה בו זרע דוד? מה פירוש "למען זאת" ומתי העינוי יסתיים?
תשובה: העינוי של זרע דוד שבית דוד לא ימלוך על כל השבטים כפי שהיה בתקופת דוד ושלמה ("למען זאת" – בגלל חטאי שלמה). "אך לא כל הימים" – עינוי זה לא יימשך כל הימים. מלך מבית דוד יחזור לשלוט על כל השבטים באחרית הימים (כפי שנאמר בנבואת יחזקאל, פרק ל"ז, פס' 24).
11. **שאלה:** הסבר את המושג "תורת הגמול". איך היא באה לידי ביטוי בעונש פילוג הממלכה?
תשובה: תורת הגמול –
- א. גמול אישי: חטאת – נענשת
ב. גמול קיבוצי: גמול לדורות, הדורות נענשים ולא האדם עצמו.
- בעונש פילוג הממלכה ניתן גמול לדורות – הפילוג יעשה בימי בנו של שלמה ולא בימיו (פס' 9-13).

מלכים א' פרק י"ב:

1. **שאלה:** הבא 3 הוכחות מפס' 5-1 לכך שממלכתו של ירבעם התערערה.
תשובה:
- פס' 5-1 ניתן להבחין בערעור בסמכותו של רחבעם כמלך על ישראל:
- א. פס' 1 – ניתן ללמוד שרחבעם עוזב את ירושלים עיר בירתו ומגיע לשכם (שהייתה בירת ערי הצפון) כדי שישראל ימליכו אותו. עובדה זו, שלא העם עולה אליו להכתירו, אלא רחבעם בא לשכם, מלמדת על חוסר ביטחונו וחולשתו.
- ב. פס' 4 – קהל ישראל לא רואה בשלטונו של רחבעם דבר מובן מאליו אלא הם מעמידים לו תנאי: רק אם תקבל את בקשתנו ותוריד מעולונו, תתקבל כמלך – דבר המלמד על היחלשות מעמדו בקרב ישראל.

- ג. פס' 2-3 – ברגע שרבעם עולה לשלטון, ירבעם המורד, שחי עד אז במצרים בגלל הפחד משלמה נקרא להגיע לארץ ישראל. דבר זה מלמד שאין לעם ולירבעם פחד ויראה מפני רבעם, שוב דבר המלמד על ערעור מעמדו של רבעם.
2. **שאלה:** מהי עצת הילדים ומהי עצת הזקנים לירבעם?
תשובה: עצת הילדים לירבעם: תגדיל את עול המיסים על העם כדי לממן את ההוצאות הגדולות של חצר המלוכה.
עצת הזקנים לירבעם: אם היום תהיה עבד לעם הזה ותמלא את בקשותיהם הם ילכו בדרכך – לכן תפחית את המיסים.
3. **שאלה:** מהי הסיבה לפילוג הממלכה ע"פ פס' 14-6?
תשובה: הסיבה לפילוג הממלכה ע"פ פס' 14-6 היא החלטת רבעם להכביד את עול המיסים על העם בעקבות עצת הילדים. בפס' 15 נכתב שסירובו של רבעם להיענות לבקשת העם מכוונת ע"י ה'. מכך ניתן להבין שה' הוא זה שמנהל את העניינים לפי רצונותיו ושיקוליו והתנהגותו של רבעם נקבעת גם היא ע"י האל, ולכן זוהי סיבה דתית.
4. **שאלה:** מהי משמעות ההכרזה "כל ישראל" בפס' 16?
תשובה: משמעות ההכרזה "כל ישראל" היא קריאה למרד ולפילוג ממלכות בית דוד, כי עשרת השבטים חשים שאין להם שום שייכות אליה, ודורשים התנתקות מבית דוד – שכל אחד יחיה בשבטו הוא.
5. **שאלה:** כיצד פס' 20 מתקשר לפס' 16?
תשובה: פס' 20 משלים את פס' 16 ובו מסופר ששבטי ישראל מתנתקים סופית מיהודה וממליכים עליהם את ירבעם.
6. **שאלה:** מהי הסתירה בין פס' 3 ובין פס' 20?
תשובה: בפס' 3 נאמר ששבטי ישראל קראו לירבעם שישב במצרים, ומכך משתמע שהוא עמד בראש העם בעת הצגת הדרישות מרבעם שבא לשכם. בפס' 20 משתמע שהעם ניהל עד כה את המרד בלי ירבעם ורק עכשיו הם קוראים לו להצטרף אליהם.
7. **שאלה:** לפי פס' 24-22, אילו סיבות נותן שמעיה איש האלהים כדי למנוע מלחמה בין ממלכת ישראל וממלכת יהודה?
תשובה: שמעיה מציין בדבריו לרבעם שתי סיבות עיקריות כדי למנוע את המלחמה:
א. תיווצר מלחמת אחים
ב. זה רצון האל
8. **שאלה:** הסבר את הקושי המשתמע מהביטוי "לא היה אחרי בית דוד שבט יהודה לבדו" שבפס' 20 לאור ההשוואה עם פס' 21. מהו הפיתרון לקושי?
תשובה: הקושי – מהמשפט משתמע שבממלכת בית דוד קיים אך ורק שבט יהודה, ולכן יש אי התאמה במספרי השבטים.
הפיתרון – שבטי יהודה ובנימין התאחדו, בנימין נטמע בתוך יהודה.
9. **שאלה:** לפי פס' 33-26:
א. ציין לפחות 3 פעולות של ירבעם שמעוררות את התנגדות המחבר
ב. ציין את הביטויים המבטאים את יחסו השלילי של המחבר לפעולותיו של ירבעם
ג. מדוע ירבעם חש צורך לעשות פעולות אלו?
תשובה:
א. הפעולות של ירבעם שהמחבר מביע את יחסו השלילי כלפיהן:
• פס' 27-30: ירבעם בונה שני עגלי זהב שיהיו תחליף לפולחן בבית המקדש. ירבעם לא התכוון שהם יסמלו עבודת אלילים, אלא שיחליפו את הארון והכרובים כסמל לנוכחות האלוהים ובכך ינתקו את עשרת השבטים מעלייה לירושלים כדי להתפלל בבית המקדש.
• פס' 31: ירבעם לא היה מעוניין בכהנים מבית לוי שעבדו בבית המקדש והיו נאמנים לבית דוד, ולכן מינה לו כוהנים משלו, ובהמשך גם את עצמו.
• פס' 32: ירבעם משנה את מועד חג הסוכות מט"ו בתשרי לט"ו בחשוון – בכך רצה לנתק את יהודה מישראל גם בחגים, כדי ששבטי ישראל לא יעלו ליהודה בחודש השביעי.
ב. הביטויים המבטאים את יחסו השלילי של המחבר לפעולותיו של ירבעם:
• המחבר רואה בבניית העגלים חטא ואומר "ויהי הדבר הזה לחטאת".
• המחבר מציין שהכוהנים שמינה ירבעם "לא היו מבני לוי".
• המחבר רואה בדחיית החג חטא ואומר "בחודש אשר בדא (המציא) מליבו".

- ג. ירבעם חשש שהמפגשים הדתיים עם אנשי יהודה יערערו את שלטונו ויעוררו בלב שבטי ישראל געגועים למלכות בית דוד (פס' 26).

מלכים א' פרק ט"ז:

- בפרק זה מתוארת מלוכתו של עמרי על ישראל, ולאחר מכן מלכותו של בנו – אחאב.
1. **שאלה:** מהי פעולתו של עמרי בפס' 24?
תשובה: בפס' 24 בונה עמרי את העיר שומרון והופך אותה לבירת ישראל.
 2. **שאלה:** ע"פ פס' 31-33, איך באה לידי ביטוי ההשפעה של איזבל על אחאב?
תשובה: אחאב לקח לאישה את איזבל בת אתבעל, מלך צידון. היא הסיתה אותו לעבוד את אלוהיה, ואחאב בנה לו מזבח מיוחד בשומרון, עיר הבירה. כמו כן, אחאב עבד גם את האשרה (פס' 31-32).
חטאים אלו של אחאב חמורים מחטאיהם של המלכים הקודמים, כי הם עבדו את ה', אלוהי ישראל, ע"פ צורות הפולחן של הגויים, אבל אחאב, לעומתם, עבד את הבעל והאשרה בעצמו לעיני כל העם שהושפע ממנו.
אחאב נגרר אחרי מעשי איזבל, לא הגביל אותה, וסחף אחריו את העם.
 3. **שאלה:** הסבר את הקשר בין הנאמר בפס' 31-33 לבין פרק י"ז פס' 1.
תשובה: בפס' 31-33 נאמר על חטאי אחאב, ובפס' 33 מתואר כעסו של ה'. פס' 1 בפרק י"ז משלים את פס' 31-33 – ובו מתואר העונש של אחאב: בצורת קשה.

מלכים א' פרק י"ז:

- בפרק ט"ז סופר על חטאי אחאב ועבודתו לבעל בהשפעת אישתו הצידונית. פרקים י"ז-ט"ז מספרים על מלחמתו של אליהו בנביאי הבעל.
1. **שאלה:** מהו הקושי והפיתרון שבין פס' 2 בפרק, לבין פס' 1 בפרק י"ח?
תשובה: הקושי – אליהו אומר "כי אם לפי דברי" ומאמירתו משתמע שהבאת הבצורת והסרתה הן לפי דברי אליהו. לעומת זאת, בפרק י"ח פס' 1, ה' הוא זה שמצווה על הסרתה. בסוף פס' 36 אליהו אומר שמעשיו הם מעשי ה'.
הפיתרון – במילה "דברי" בפס' 2 אליהו מתכוון לדברים שה' שם בפיו.
 2. **שאלה:** מהם שלושת הניסים המתוארים בפרק?
תשובה: בפרק מתוארים 3 ניסים חשובים:
 - א. **הנס בנחל כרית (פס' 7-2):** אליהו מצווה להגיע לנחל כרית. לפי פס' 6, העורבים, הידועים כעופות אכזריים המונעים אוכל גם מגוזליהם הם אלה שמביאים לאליהו לחם ומים, מה שמראה את המימד הניסי בסיפור.
 - ב. **נס כד הקמח וצפחת השמן לאלמנה (פס' 16-8):** ה' מצווה על אליהו להגיע לצרפת (עיר בצידון). המחבר מראה את ה' כאל אוניברסלי שפועל ומוכיח את כוחו בכל מקום – גם בתחומי שליטתו של הבעל (צידון). בפס' 9 מבטיח ה' לאליהו: "הנה ציוותי אשה אלמנה לכלכך". אליהו רואה אישה בפתח העיר ומעמיד אותה ב-3 נסיונות כדי לבדוק האם זו האישה שה' הפנה אותו אליה:
 1. אליהו מבקש ממנה מים, והיא עוזבת את הכל ועושה כדברו.
 2. בפס' 11-12 אליהו דורש פת לחם (בתקופת בצורת), היא נותנת לו למרות שאפילו לה ולבנה אין מספיק.
 3. אליהו דורש מהאישה שתאפה לו עוגה, אח"כ לה ולבסוף לבנה, ולפי ההיגיון הסדר אמור להיות הפוך. אליהו טוען שיקרה נס בשם ה' אם היא תמלא את בקשתו ובכך בוחן את אמונתה.האלמנה ממלאת את כל בקשותיו של אליהו ולכן זכתה לנס - לא יחסר לה אוכל בכל תקופת הבצורת.
 - ג. **נס החייאת בן האלמנה (פס' 24-17):** כאן אליהו מתגלה בשיא כוחו כנביא, כאשר הוא נלחם עם ה' למען האלמנה הצידונית ומצליח להציל את בנה.
בן האישה חלה מאוד, ובפס' 18 אומרת לו האישה: "באת אלי להזכיר לי את עוונתי ולהמית את בני" – בדבריה יש האשמה כלפי אליהו. בפס' 19 מתחיל אליהו לפעול למען הצלת הילד, ריבוי הפעלים מלמד שהוא מזדרז להציל את הילד. אליהו מנסה

להחיות את הילד, ובפס' 20-21 הוא מתווכח עם ה' למענו. בסופו של דבר מצליח אליהו להחיות את בן האלמנה.

3. **שאלה:** הבא הוכחות לכך ששני הסיפורים בפס' 2-7 ובפס' 6-18 מתקשרים זה לזה מבחינה לשונית.

תשובה: הוכחות לקשר לשוני בין 2 הסיפורים:

א. דברי הפתיחה בשני הסיפורים זהים – פס' 2, פס' 8.

ב. בשני הסיפורים נשלח אליהו כל פעם למקום אחר כדי שלא יסבול מהבצורת.

ג. בכל פעם גורם אחר דואג לכלכל את אליהו (העורבים, האלמנה).

ד. הלחם חוזר ומופיע בשני הסיפורים: פס' 6, פס' 11-12.

4. **שאלה:** לפי פס' 20-21, מה ההבדל בנימת דבריו של אליהו אל ה'?

תשובה:

בפס' 20 אליהו מעז לבוא אל ה' בתלונה ולדבר אליו בנימה של תוכחה על כך שהביא אסון על האלמנה כשהמית את בנה אחרי כל הטוב שהיא עשתה לו. בפס' 21, לעומת זאת, אליהו מתפלל בנימה של תחינה ובקשה.

5. **שאלה:** מה הקושי בדברי האלמנה בפס' 24 לאור הכינוי שהיא מכנה אותו בפס' 18? כיצד ניתן לפתור קושי זה?

תשובה:

הקושי – מדוע האישה אומרת רק עכשיו שהיא יודעת שאלהו הוא "איש האלהים" הרי בפס' 18 היא כבר כינתה אותו בשם זה.

הפיתרון – בפס' 18 דברי האישה באו בנימה צינית – כאילו שאלהו רק מתיימר להיות נביא ובפס' 24 הדברים נאמרו בנימה של הכרת תודה.

6. **שאלה:** מהי התופעה הלשונית המופיעה בפס' 15?

תשובה: בפס' 15 מופיע קרי וכתוב. משמעותו: הקרי יוצר גירסה חדשה לסיפור: האישה היא זו שאכלה ראשונה ולא עמדה בבקשת אליהו.